

- **Prof. dr hab. Grzegorz Gorzelak**
- **Pułapki badań przestrzennych**
- **Czwartek 12.11.2026, 11.30-13.00**
- **AUDITORIUM MAXIMUM, sala C, Kampus Główny UW**

"Though we don't know what we measure – yet we publish it with pleasure." To znane powiedzenie powinno być wypisane – jako przestroga – w salach wykładowych wielu kierunków akademickich, szczególnie tych, które zajmują się problematyką społeczno-ekonomiczną, studiów regionalnych i przestrzennych oczywiście nie wykluczając.

Jest tego kilka powodów. Po pierwsze, jesteśmy zmuszeni do stosowania wielu kategorii umownych, nieprecyzyjnie oddających te elementy rzeczywistości, które badamy. Podziały przestrzenne, jakie stosujemy w badaniach, wpływają na ich wyniki. Dane statystyczne, nawet te pochodzące z oficjalnych systemów statystycznych, są niczym innym jak konwencjami, przybliżającymi rzeczywistość, a dane pochodzące z badań reprezentacyjnych czy z ankiet są obarczone jeszcze większą niepewnością. Metody matematyczno-statystyczne nie mają zewnętrznych kryteriów oceny ich poprawności, a często popełniane błędy w ich stosowaniu prowadzą do zjawiska GIGO (garbage in – garbage out).

Staramy się (udajemy?), by nasze badania dawały wyniki „obiektywne”. Nie jest to możliwe. Poza ograniczeniami wyżej wspomnianymi, w badaniach społecznych zawsze jesteśmy uwikłani w często nieujawniane (nawet przed sobą) systemy wartości, które wpływają nawet na przedmiot badań, nie mówiąc już o ocenie i interpretacji wyników.

Czy to znaczy, że powinniśmy zaniechać dalszej działalności? Oczywiście nie, ale powinniśmy ją tak prowadzić, by starać się ujawniać wszelkie założenia, tak metodyczne, jak i ideologiczne, a także dążyć do poprawnego stosowania metod i ostrożności w korzystaniu z danych i dostępnych informacji.

Link do ZOOM oraz archiwum seminariów EUROREG: <https://www.euroreg.uw.edu.pl/pl/seminaria>